

9 МАЯ—ДЗЕНЬ ПЕРАМОГІ!

ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

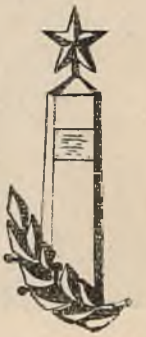
ВЫДАЕЦЦА
3 1935 г.

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦНОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА
БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАУНАГА
УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

№ 16 [1242] ● 8 мая 1979 г.

Цэна 2 кап.

Сыходзяцца ваенныя дарогі
Ля Вечнага агню, на плошчы Перамогі.
Сціхае горад, а жывыя сведкі
Вяртаюцца з далёкае разведкі.
Крыж-накрыж грудзі ў кулямётных лентях—
Заслонаўцы сыходзяць з пастамента,
У маскхалатах, белыя, як здані,
Спяшаюцца на новае заданне.
А снег ляціць, і колкі вецер вые,
Стаяць да раіцы на плошчы вартавыя,
Схіліўся камандзір каля агня,
Ён чуе тулат вернага каця,
І высякаюць іскры капыты,
Гудуць пад імі плошчы і масты.
Захутаныя замеццю і сцюжай,
Ідуць услед за Вераю Харужай
Па Ленінскім праспекце к абеліску
Падпольшчыкі і Обаля і Мінска.
Сяргей ГРАХОЎСКІ.

САМЫ РАДАСНЫ ДЗЕНЬ...

Дзень Перамогі... Ён увайшоў у нашу памяць громам салютаў, радасцю самага шчаслівага дня. Для нас, сённяшняга пакалення, ён такі. А які ж ён для тых, хто прайшоў цяжкімі шляхамі вайны, хто са зброяй у руках набліжаў гэты дзень? 1418 дзён ішлі савецкія людзі да перамогі. Складанай і небяспечнай партызанскай сцежкай ішла да яго і Дзіяна Пятроўна Багрова — цяпер выкладчыца філалагічнага факультэта нашага ўніверсітэта. Юнацтва гэтай жанчыны, як і мільёнаў іншых, апалена жорсткім агнём вайны. Хадзіла на разведку ў акупіраваны Мінск, вяла лясныя баі... Непакісная і гарачая вера ў светлы Дзень Перамогі дапамагала ісці наперад і наперад.

У ліпені 1944 года яна вярнулася ў вызвалены Мінск. Балюча было глядзець на руіны, яшчэ гарачыя ад бомб і снарадаў. Цяжка было знайсці хоць адзін цэлы будынак. Але горад жыў, будаваў, адраджаўся. Дзіяна Пятроўна таксама працавала. Кожны дзень услахоўваліся ў павышаным тэмпе, чакалі перамогі. Чакалі... І усё ж яна прыйшла неяк нечакана. Слёзы радасці, шчаслівыя ўсмешкі — такі быў гэты дзень. У кожным кутку горада стыхійна ўзніклі мітынгі. Людзі радаваліся Перамозе, дню, якога так доўга чакалі. Дзіяна Пятроўна была таксама сярод гэтых бурлівага натоўпу. На сэрцы было незвычайна радасна і спакойна. Такім гэты дзень і запомніўся на ўсё жыццё.

М. ЛАХВІЧ.

Быць заўсёды наперадзе

«Ключы ад неба зберагчы, ключы ад неба чыстага...» Так пачаўся ў песні аб эсане службы воінаў супрацьпаветранай абароны. Сапраўды, гэта вельмі нялёгка і ганарова — надзейна вяртаваць роднае неба. Складаная і рамантычная служба ў авіяцыі вельмі падабалася Аляксандру Германовічу. Армейская служба загартавала яго, навучыла пераадоўваць цяжкасці і цяпер дапамагае паспяхова вучыцца на падрыхтоўчым аддзяленні БДУ. Мара стаць журналістам у Сашы паявілася з той першай заўвагі, якую напісаў у «раёнку». З гэтай пары Саша настойліва набліжаецца да сваёй мэты: актыўна ўдзельнічае ў насценным і «вялікім» друку, потым заканчвае школу рабочых і сельскіх карэспандэнтаў. Калі ў 1976 годзе закончыў сярэдняю школу, не пайшоў адразу на журфак, а вырашыў правесці і загартаваць сябе, пабачыць бліжэй жыццё. Працаваў на будаўніцтве, затым пайшоў у армію. Салдацкая служба... Часта успамінаецца яна юнаку. Як стараннага і актыўнага воіна таварышы выбралі яго сакратаром камсамольскай арганізацыі роты. Камсамольскі сакратар у роце — гэта «зампаліт» камандзіра роты. Ён павінен унікаць ва ўсе бакі жыцця салдат, быць заўсёды наперадзе, там, дзе найбольш цяжка. Нялёгка і карпатлівая работа камсамольскага сакратара прыйшла яму па душы. І ваенны і камсамольскія абавязкі выконваў старанна, з душой. Камсамольская арганізацыя яго роты стала адной з лепшых у авіяцыйным гарнізоне. За гэта камсамольскі сакратар быў адзначан некалькімі граматамі райкома камсамола, граматай абкома камсамола Латвіі. Саша удзельнічаў у рабоце з'езда камсамольскага актыву ваеннай акругі, падпісаў Рапарт да 60-годдзя ВЛКСМ. Саша добра вучыцца, дапамагае ў вучобе таварышам. Актыўна ўдзельнічае ў спартыўным і грамадскім жыцці, добра сумленна выконвае камсамольскія даручэнні. Словам, сваю армейскую традыцыю — быць заўсёды наперадзе — ён прадаўжае і тут.

Г. ДЗІМІТРОУ.

Жаданыя госці

У каторы раз гасцінна адчыняе дзверы наш універсітэт перад выпускнікамі мінскіх школ. Інтэрэс да нашай ВНУ — старажытнай навучальнай установы Беларусі — пастаянна ўзрастае. Якія ёсць факультэты, па якіх спецыяльнасцях рыхтуе універсітэт моладзь — гэтыя і шматлікія іншыя пытанні хвалююць юнакоў і дзяўчат, што сабраліся звязаць свой лёс з Беларускім дзяржаўным універсітэтам. Нядаўна да нас наведаліся дзесяцікласнікі школ Савецкага, Фрунзенскага, Заводскага, Партызанскага, Маскоўскага і Ленінскага раёнаў. Каля паўтары тысячы юнакоў і дзяўчат пазнаёміліся з універсітэтам, наведалі яго факультэты, кафедры і лабараторыі.

Перад сабраўшымі выступілі прарэктар БДУ па вучэбнай рабоце У. Р. Івашын, адказны сакратар прыёмнай камісіі Р. А. Жмайдзак, дэкан факультэтаў, намеснік сакратара камітэта камсамола М. Няхайчык. Апошні раскажаў школьнікам аб развіцці навукова-даследчай работы студэнтаў нашага ўніверсітэта, паведаміў аб дзейнасці кансультацыйнага пункта для паступаючых, які створан пры камітэце камсамола БДУ. Перад школьнікамі выступілі таксама прафесары М. Я. Цікоцкі, Э. І. Звяровіч, І. В. Аржахоўскі і іншыя. Сустрэчы прайшлі вельмі цікава. Школьнікі атрымалі падрабязныя адказы на ўсе свае пытанні.

Л. АНДРЭВА.

ДА ДНЯ ДРУКУ

Вольная руская друкарня

Упершыню думка аб заснаванні рускай друкарні за мяжой у Герцэна паявілася ў 1849 годзе. Ён пісаў сваім сябрам у Расію: «Я застаюся на Захадзе выключна для таго, каб пачаць вольную рускую мову, зрабіць для Расіі бесцэнзурны орган...» У лютым 1853 года ён заклікаў усіх вальнадумцаў дасылаць у Лондан усё напісанае «у духу свабоды» — навуковыя артыкулы, раманы, апавесці, вершы... Першым твораў Вольнай рускай друкарні, якая пачала дзейнічаць у чэрвені 1853 года, быў ліст «Юр'еў дзень! Юр'еў дзень!». «Гэты першы ліст, — пісаў Герцэн, — звернут да «рускага дваранства» і нагадваў яму, што час вызваляць сялян, і пры тым з зямлёю...» У 1855

годзе Герцэн пачаў выдаваць зборнік «Полярная звезда», які стаў вельмі папулярным у Расіі. У аб'яве аб «Полярной звезде» Герцэн пісаў, што «рускае перыядычнае выданне, якое выходзіць без цензуры, выключна прысвечана пытанню рускага вызвалення і распусцідэнню ў Расіі вольных думак...» Але самы яркі, бліскучы перыяд работы Вольнай рускай друкарні быў звязан з першай рускай рэвалюцыйнай газетай — «Колоколом», якая выдавалася А. І. Герцэнам і М. П. Агаровым. Газета садзейнічала аб'яднанню дэмакратычных і рэвалюцыйных сіл Расіі. «Герцэн, — пісаў У. І. Ленін, — стварыў вольную рускую прэсу за мяжой — у гэтым яго вялікая заслуга. «Полярная звезда» ўзня-

ла традыцыю дзекабрыстаў. «Колокол» (1857—1867) устаў гарою за вызваленне сялян. Рабскае маўчанне было парушана».

Л. ФІЛАТАВА.

ГЭТЫХ ДЗЁН НЕ ЗГАСНЕ СЛАВА...

У актавай зале галоўнага корпуса сабраліся студэнты, выкладчыкі, супрацоўнікі нашага ўніверсітэта. Сёння да нас у госці прыйшоў Герой Савецкага Саюза, аўтар кнігі «Партызаны прымаюць бой» У. Е. Лабанок.

Канферэнцыю чытачоў адкрыў акадэмік АН БССР, рэктар Белдзяржуніверсітэта У. А. Белы.

Актыўны ўдзел у абмеркаванні кнігі прынялі кандыдат гістарычных навук, дацэнт І. В. Марчанка, студэнт механіка-матэматычнага факультэта Г. Гаўрылаў, Н. Курс, Р. Тамалойц. Цёпла сустрэлі прысутныя выступленне Героя Савецкага Саюза, аўтара кнігі «Партызаны прымаюць бой» У. Е.

Лабанка, які цікава расказаў студэнтам аб падзеях вайшых гадоў.

Перад студэнтамі выступілі супрацоўнік часопіса «Коммунист Белоруссии», у мінутым падрыўнік партызанскай брыгады імя Чапаева М. В. Тараткевіч, кандыдат гістарычных навук, былы намеснік камісара 1-й антыфашысцкай брыгады атрада І. Г. Родзін. У размове прыняў удзел таксама рэжысёр «Беларусьфільма», удзельнік вайшых І. М. Вейняровіч, які зняў фільм «Балада аб мужнасці і любові» па кнізе У. Е. Лабанка. Пасля канферэнцыі адбылася дэманстрацыя гэтага фільма.

Канферэнцыя чытачоў прайшла вельмі цікава. Для яе

удзельнікаў экспанавала ся кіжняя выстаўка, прысвечаная гераічнай барацьбе народных мсціўцаў у тыле ворага, карта-схема баявых дзеянняў Полацка-Лепельскага партызанскага злучэння, якім кіраваў Герой Савецкага Саюза У. Е. Лабанок.

Канферэнцыю арганізавалі і правялі супрацоўнікі аддзела абслугоўвання ўніверсітэцкай бібліятэкі і механіка-матэматычны факультэт.

Па добрай традыцыі, якая існуе некалькі год, аддзел абслугоўвання ўніверсітэцкай бібліятэкі разам з ваеннай кафедрай ўніверсітэта праводзяць цікавыя сустрэчы з удзельнікамі Вялікай Айчыннай вайшых,

пісьменнікамі, ваеннаслужачымі, арганізуюць дыспуты, канферэнцыі чытачоў.

Такая садружнасць у сумеснай рабоце па патрыятычнаму выхаванню моладзі на традыцыйных рэвалюцыйнай, баявой і працоўнай славы савецкага народа дае магчымасць праводзіць гэтыя мерапрыемствы вельмі цікава.

Так, нядаўна адбыліся дыспуты па кнігах А. Кулакоўскага «Сустрэча на ростанях» і «Расстаёмся ненадоўга», Э. Казакевіча «Сэрца сябра», І. Станюка «Вайна».

Р. ПЯТРОУСКІ.

На здымках: адкрыццё канферэнцыі (першы злева—У. Е. Лабанок); у зале.

Фота Г. Краскоўскага.

«ПОШУК» ЗАЎСЁДЫ У ПОШУКУ.

Дарагія мае!

Учора атрымала ваша пісьмо з фотаздымкамі і газету, дзе змешчана фотаздымак майго сына Фралова Аляксея Міхайлавіча.

Я проста не ведаю, як дзякаваць вам усім, членам групы «Пошук». Можна вы нават і не ўяўляеце, якую карысную справу робіце. Калі да гэтага часу я аплакала свайго сына адна, у адзіноце, то зараз адчуваю, што ёсць добрыя людзі, якія дапамагаюць майму мацярынскаму гору. Сучасныя камсамольцы памятаюць аб маім сыне, яны ўвекавечваюць яго памяць.

Мне ўжо каля 80 гадоў. Жадаю ўсім вам, студэнтам і выкладчыкам, выдатнага здароўя, выдатных поспехаў у вучобе. Займайцеся добра, будзьце сумленнымі юрыстамі. Мой сын таксама марыў стаць юрыстам, але яго жыццёвы шлях быў іншым.

Яшчэ раз усім вам маё мацярынскае дзякуй за памяць аб маім сыне.

ФРАЛОВА Агрыпіна Нікіцічна. Жыткавічы.

славы, дзе будуць паказаны дакументы і матэрыялы, якія паведамаць аб удзеле у барацьбе з фашызмам студэнтаў, выкладчыкаў і супрацоўнікаў Мінскага юрыдычнага інстытута.

А. ДЗЯДОК.

На здымку: Барыс Каган, імя якога занесна на мемарыяльную дошку.

Абавязак памяці

Група «Пошук» на юрфаку існуе ўжо трэці год. За гэты час зроблена шмат. Састаў групы павялічыўся з 15 да 40 чалавек. Гэта вялікая сіла. Студэнты-камсамольцы вядуць пошук, кіруючыся высакароднымі пабуджэннямі патрыятызму і свядомасці свайго высокага абавязку перад тымі, хто змагаўся і загінуў за нашу свабоду і незалежнасць.

Мы вырашылі увекавечыць памяць выкладчыкаў, студэнтаў і супрацоўнікаў былога Мінскага юрыдычнага інстытута, якія загінулі ў гады Вялікай Айчыннай вайшых у барацьбе з фашызмам, на мемарыяльнай

дошцы, заносзячы туды імёны залатымі літарамі.

Першыя 13 прозвішчаў занесены да 60-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. Група працавала больш над пошукам новых матэрыялаў, над пошукам новых імёнаў. Урачысты мітынг, прысвечаны занясенню новых пяці імёнаў на мемарыяльную дошку, адбыўся напярэдадні 60-годдзя БССР і КПБ. Зараз на мемарыяльнай дошцы 18 імёнаў. Гэтыя людзі загінулі на франтах, у партызанскіх атрадах, у падполлі.

Пошук працягваецца. Група збірае новыя матэрыялы для факультэцкага музея баявой

У ВНУ КРАІНЫ

Першая «Інтэрвясна»

«Тыдзень» «Інтэрвясна-79» прайшоў у ВНУ Новасібірска. У ходзе гэтага «тыдня» адбыліся сустрэчы ветэранаў інтэрнацыянальных будаўнічых атрадаў на новасібірскай зямлі.

Адбыўся запіс кандыдатаў у інтэратрады, якія прымуць удзел у працоўным семестры гэтага лета. Пачалася і падрыхтоўка, у праграму якой уваходзяць не толькі заняткі па профілю будучай прафесіі і па тэхніцы бяспекі, але і па эканоміцы, палітыцы, культуры краін, з прадстаўніцкай моладзі якіх новасібірцам прадстаіць сумесна працаваць.

Такі «тыдзень» праведзен у Новасібірску ўпершыню.

Дагавор аб дружбе

Адбылося ўрачыстае падпісанне дагавора аб дружбе, супрацоўніцтве і сацыялістычным саборніцтве паміж Ташкенцкім дзяржаўным ўніверсітэтам імя У. І. Леніна і Казахскім дзяржаўным ўніверсітэтам імя С. М. Кірава.

Падпісаны дагавор накіраван на далейшае развіццё сувязей дружбы, якія аб'ядноўваюць брацкія рэспублікі, гарады Ташкент і Алма-Ату, супрацоўніцтва і ўзаемадапамогу ў справе паспяховага вырашэння задач, пастаўленых Камуністычнай партыяй перад вышэйшай школай.

Сустрэчы ў Томску

Метад, жанр, эстэтычныя сістэмы, творчыя індывідуальнасці... Шырокае кола праблем узнята ў дакладах рэгіянальнай міжвузаўскай канферэнцыі «Праблемы метаду і жанру ў рускай і савецкай літаратуры», якая прайшла ў Томску.

У трэці раз філолагі праводзяць падобную канферэнцыю. У гэтым годзе гасцямі томічаў былі не толькі сібіракі і жыхары Далёкага Усходу, але таксама масквічы, ленінградцы, саратаўцы, прадстаўнікі іншых гарадоў еўрапейскай часткі краіны.

«Ленінец».

ПЕРАМАГЛІ МАЦНЕЙШЫЯ

(АБ ПРАВЯДЗЕННІ ІІ ТУРА УСЕСАЮЗНАЙ АЛІМПІАДЫ «СТУДЭНТ І НАВУКОВА-ТЭХНІЧНЫ ПРАГРЭС» ПА ФІЗІЦЫ).

Другі тур алімпіады «Студэнт і навукова-тэхнічны прагрэс», прысвечанай XI Сусветнаму фестывалю моладзі і студэнтаў, па фізіцы праводзіўся 24—25 красавіка 1979 года на базе фізічнага факультэта БДУ імя У. І. Леніна. Другі тур праводзіўся па дзвюх групам ВНУ. Агульная колькасць удзельнікаў — 78 чалавек.

У першую групу ВНУ уваходзілі: БДУ імя У. І. Леніна, Гомельскі і Гродзенскі ўніверсітэты, Брэсцкі, Мінскі, Віцебскі, Магілёўскі і Мазырскі педінстытуты. Усяго — 41 чалавек.

У другой групе ВНУ прыняло ўдзел 37 студэнтаў ад 16 ВНУ рэспублікі.

Удзельнікам другога тура быў прапанаван для рашэння рад задач (7 — па першай групе, 6 — па другой групе), якія былі распрацаваны тэхнічным журы аргкамітэта на аснове «Прыкладнага аб'ёму патрабаванняў да студэнтаў, удзельнікаў ІІ тура Усесаюзнай алімпіады «Студэнт і навукова-тэхнічны прагрэс». На рашэнне задач адводзіліся 4 аст-

ранаічных гадзіны.

25 красавіка было праведзена пасяджэнне аргкамітэта па падвядзенню вынікаў, на якім былі абмеркаваны вынікі і зацверджаны пераможцы. Пасля гэтага адбылося ўрачыстае закрыццё алімпіады, на якім былі названы вынікі і праведзены разгляд задач.

На аснове агульнай сумы ўсіх набраных балаў пры рашэнні конкурсных задач лічыць камандай-пераможцай:

І група ВНУ Беларускай дзяржаўнай ўніверсітэт імя У. І. Леніна;

ІІ група ВНУ Магілёўскі машынабудаўнічы інстытут.

На аснове вынікаў рашэння конкурсных задач лічыць пераможцамі:

І група ВНУ: 1. Шчэрбіч Юрыя Мікалаевіча (БДУ); 2. Цёмкіна Уладзіміра Мацвеевіча (БДУ); 3. Лознера Леаніда Яфімавіча (БДУ).

ІІ група ВНУ: 1. Шэндзяровіча Аляксандра Барысавіча (Магілёўскі машы-

набудаўнічы інстытут);

2. Альвінскага Леаніда Віктаравіча (МВІЗРУ); 3. Гуда Сяргея Мікалаевіча (БІЧТ);

Гарэліка Веніяміна Сямёнавіча (БПІ).

Студэнты нашага ўніверсітэта ўдзельнічалі ў наступных прадметных алімпіядах: беларуская мова і літаратура, руская мова і літаратура, матэматыка, фізіка, хімія, біялогія, замежныя мовы — англійская, нямецкая, французская.

Пераможцы ў камандным і асабовым заліку другога тура Усесаюзнай алімпіады «Студэнт і навукова-тэхнічны прагрэс» будуць узнагароджаны граматамі ЦК ЛКСМБ, дыпламамі ІІ і ІІІ ступені і грашовымі прэміямі. А тых, хто заняў першы месцы, чакае цікавае падарожжа ў сталіцу нашай Радзімы горад Маскву.

У 1979-80 навучальным годзе будзе праводзіцца Усесаюзная алімпіада «Студэнт і навукова-тэхнічны прагрэс», прысвечаная 110-й гадавіне з дня нараджэння У. І. Леніна.

Г. СТУКАНАВА, метадыст навукова-метадычнага кабінета.

Студэнцкія будні

Настойліва займаюцца студэнты нашага ўніверсітэта ваеннай падрыхтоўкай. З дапамогай вопытных выкладчыкаў яны паспяхова авалодваюць нялёгкай ваеннай навукай.

Наша моладзь добра усведамляе, што абарона Айчыны, абарона заваёў Вялікага

Кастрычніка — свяшчэнны абавязак кожнага грамадзяніна СССР. І можна з упэўненасцю сказаць, што рабаты не падвядуць. Наш спакой, наша радаснае і шчаслівае жыццё, наша мірная праца надзейна ахоўваюцца.

Фота М. Дубовіка.

Далоў апартэід!

Пад такім лозунгам 25 красавіка на фізічным факультэце прайшоў мітынг, прысвечаны барацьбе народаў Паўднёвай Афрыкі супраць расізму і апартэіду.

З прамовай выступіў студэнт чацвёртага курса Сяргей Чараліца. Ён раскажаў, што 17 красавіка ў Радэзіі ў абставінах тэрору і рэпрэсій прайшоў

другі этап так званых «усеагульных выбараў». У ходзе арганізаванага клікай Сміта выбарчага фарсу быў створан «парламент» з фармальнай большасцю афрыканскіх дэпутатаў (у асноўным стаўленнікаў расістаў), але пры захаванні за прадстаўнікамі белых пасяленцаў рэальнай палітычнай і эканамічнай улады, кантролю над арміяй, паліцыяй, судовай сістэмай. У поўным недачыненні застануцца і пазіцыі заходніх манаполій, маючых унушальныя капіталаўкладанні ў Радэзіі.

Арганізацыя афрыканскага адзінства назвала «фальшывымі выбарамі» праведзены ўрадам палітычны спектакль. Сваімі актамі агрэсіі супраць суверэнных дзяржаў кліка Сміта імкнецца адвесці ўвагу міжнароднай грамадскасці ад гэтага фарсу і прымуціць Патрыятычны фронт і «прыфрантавыя» дзяржавы ад-

мовіцца ад барацьбы за сапраўднае вызваленне народа. Аднак планы расістаў і іх заходніх пакрывальнікаў асуджаны на правал.

Затым выступіў студэнт з Гвінеі Муса Бератэ. Ён асудзіў гэтыя «фальшывыя выбары пад дулам кулямэта», гэты чарговы палітычны спектакль кліка Сміта, і заявіў, што ў сваёй рашучай барацьбе супраць апартэіду і расізму народаў Паўднёвай Афрыкі даб'юцца незалежнасці і самавызначэння. Ён выказаў сардэчную падзяку савецкаму народу, нашаму ўраду за салідарнасць з народамі змагаючымся Афрыкі.

У. АДЖАЕУ, сакратар камітэта камсамола фізічнага факультэта.

На здымку: выступае студэнт з Гвінеі Муса Бератэ.

Фота П. Самойлы.

МЫ—ШЭФЫ Як дасягнуты поспехі?

У мінулым навучальным годзе шэфскі сектар гістарычнага факультэта заняў першае месца ў сацыялістычным спаборніцтве сярод шэфскіх сектараў універсітэта. Як жа быў дасягнут гэты поспех?

Яшчэ з восені працуюць тут сем педагогічных атрадаў. Рознымі формамі шэфства ахоплены пяць аб'ектаў: домакіраўніцтва № 38, № 1, ГПТВ № 43 абутнікоў, сярэдняй школа № 3 г. Мінска, Любачанская васьмігадовая школа Уздзенскага раёна. Розніца ва ўзросце падшэфных прымусіла студэнтаў разнастаіць сваю работу, улічваць інтарэсы малодшых і старэйшых школьнікаў.

Другакурсніца Ала Гіцвявічэ паямае першыя цяжкасці ў 38-м домакіраўніцтве, дапамогу сяброў і выкладчыкаў, першыя кантакты з дзецьмі. Тыя з цікавасцю слухалі расказы аб універсітэце, студэнцкім жыцці, прафесіях выпускнікоў. Паступова сустрэчы з дзецьмі, работа з імі сталі неабходнасцю для групы і курса. Сумесна з імі шэфы аформілі стэнд «Дарогай Леніна, дарогай Кастрычніка», прывялі ў парадак бібліятэку і перадалі ў яе фонд больш ста кніг, аформілі фотаальбомы, наладзілі работу спортклуба «Хакеіст».

Абмеркаванне кніг, вечары, шматлікія дыспуты, лекцыі і гутаркі—гэта далёка не поўны пералік форм педагогічнай работы студэнтаў. На кожнае цікавае пачынанне дружна адгукаюцца ўсе. Так атрымалася і ў ГПТВ № 38 абутнікоў. Студэнцкая група наладзіла сувязь з вучэбна-вытворчай групай вучылішча. Работы часта наведваюць сваіх падшэфных, дапамагаюць у правядзенні палітінфармацый, класных гадзін, афармленні насценгазет.

Добра працуюць чацвёртакурснікі аддзялення філасофіі. Таня Грыдэнка на зімовых канікулах удзельнічала ў зорным паходзе, а ў час сустрэчы з навучэнцамі падрабязна расказала аб наведанні мясцін былых бабёў, сустрэчы з ветэранамі вайны і працы. У яе цёккі Таццяна Смагінай лепш атрымліваюцца лекцыі і гутаркі аб правапарушэннях, аб тым, як паводзіць сябе на вуліцах, у вучылішчы, дома.

Студэнты наладзілі сувязь з рабочымі аб'яднання «Прамень», правялі сумесна з калектывам вечар працоўнай славы. Запрасілі да сябе ветэранаў вытворчасці, герояў вайны, якія працуюць на прадпрыемстве.

Цікавую форму супрацоўніцтва прапанавалі шэфы ў сярэдняй школе № 3 г. Мінска. Яны вырашылі працаваць пад дэвізам «Акадэмічная група—калектыўныя важаты класа». Студэнты павышаюць сваё педагогічнае майстэрства, праводзячы з васьмікласнікамі зборы і дыспуты. Трэцякурснікі пры першым домакіраўніцтве арганізавалі гурток мяккай цацкі, правялі ранішнік казкі.

У плане шэфскай работы факультэта вызначаны дзве паездкі ў падшэфную сельскую школу, але гісторыкі былі там ужо тройчы. Яны перадалі школе бібліятэчку з 80 кніг, аформілі кабінеты гісторыі і матэматыкі, прачыталі лекцыі «БДУ—флагман савецкай навукі», «Міжнароднае становішча СССР». За першы семестр праведзена 39 дакладаў і палітінфармацый, дадзена 5 канцэртаў, арганізавана 11 экскурсій.

Педагогічным атрадам аказваюць канкрэтную дапамогу кіраўнікі шэфскага сектара факультэта, чацвёртакурсніцы Валюціна Трушко і Таццяна Перасыпкіна. За творчыя адносіны і поспехі ў рабоце ў мінулым годзе яны ўзнагароджаны Граматамі ЦК ЛКСМБ. Узнагарода абавязвае працаваць яшчэ лепш, творча адносіцца да даручэнняў, шукаць і знаходзіць новыя формы работы з падшэфнымі.

М. БАЖКО.

ДРУГОЕ ПРИЗВАННЕ

ЗНЕСНЕ яна больш падобна да школьніцы: парывістая, неўтаймоўная—камсамольскі важак першай акадэмічнай групы, трэцякурсніца факультэта прыкладнай матэматыкі.

Я сустрэла яе ў камітэце камсамола, дзе яна з уласцівай ёй палкасцю гаварыла аб ролі жывога слова агітатораў-студэнтаў. Мы пазнаёміліся. Святлана Зубрыцкая—студэнтка. Яркая, змястоўная ў яе жыццё: вучоба, актыўная грамадская работа.

— Мне пашанцавала. З першага захаду ва ўніверсітэт паступіла...

Але сакрэт яе—«пашанцавала» ў сістэматычнай працы. Сярэдняю школу скончыла з залатым медалём.

— Чаму выбрала факультэт прыкладнай матэматыкі?

— Так вырашыла яшчэ школьніцай.

Сяброўкі Святланы раскажваюць, як здзіўляла яна настаўнікаў здольнасцю лагічна мысліць.

— Матэматыка—гэта цэлы свет,—вырываецца ў маёй субяседніцы.

Ясна кожнаму, што галоўная задача студэнта—добра вучыцца. І Зубрыцкая з усёй сур'ёзнасцю ставіцца да выканання свайго студэнцкага абавязку. За гады вучобы ва ўніверсітэце ў яе заліковай кніжцы—ніводнай чацвёркі. Зайздросная працавітасць, праўда?

Але не можа жыць Святлана толькі вучобай, няхай нават выдатнай. Такі ўжо ў яе характар. Нельга застацца ў баку ад грамадскага жыцця. Калі ўзвалілі на яе худзенькія плечы адказную работу камсорга—яна прыняла гэта даручэнне як належнае. І выдатна спраўляецца.

Першы самастойны крок рабіць заўсёды цяжка, асабліва калі ты ўзначальваеш калектыў, няхай нават невялікі, як у Святланы, напрыклад. Мяркуюць самі: весці за сабой нельга загадамі і прымушэннямі. У камсамольскай рабоце не пакамандуеш. Святлана рашыла захапіць таварышаў прыкладам, ініцыятывай.

...Група слаба здала экзаменацыйную сесію. Па гэтай прычыне адбыўся камсамольскі сход. Гаварылі доўга і многа. Спрачаліся, але ўсе 20 чалавек чакалі, што скажа камсорг. «Тройцы»—бой!»—прапанавала Святлана, і яе падтрымалі. З тае пары ў групе падзелавому арганізавана ўзаемадапамога, праводзяцца дадатковыя заняткі. Перад экзаменам кожная тэма разбіраецца «па кавалачках». І вынік—вось ужо некалькі сесій запар у першай акадэмічнай групе няма запазычанасцей.

...Турбавала камсорга пасіўнасць асобных студэнтаў. Зрабіць грамадскую работу прызваннем, сэнсам жыцця кож-

нага камсамольца—паставіла перад сабой Святлана нялёгкаю задачу. Але, як гаворыцца, адзін у полі не воін. І Зубрыцкая хутка зразумела гэта. Дапамаглі важнаму куратару групы Міхаілу Міхайлавічу Фядэню, актывісты-студэнткі Наташа Герасіме́нак, Іра Марозава, Света Альшэўская, Наташа Савіцкая. Як тут не прыпомніць першы «агеньчык» «Бенефіс «Саларыса», які ператварыўся ў выдатнае тэатральнае прадстаўленне. Праходным білетам служыў... мастацкі нумар. Работы змаглі не проста добра адпачыць, але і расшырыць кола сваіх інтарэсаў, паказаць сябе. Колькі нечаканага было адкрыта ў той незабыўны вечар! Але самае галоўнае—камсамольцы адчулі неабходнасць быць разам, сталі актывней далучацца да грамадскай работы. Цяпер іх не трэба ўгаворваць арганізаваць культпачод ці сустрэчу з цікавымі людзьмі. Амаль кожны дзень паступаюць новыя прапановы. І адна лепш за другую.

Святлана падзялілася сваімі ўражанымі аб нядаўняй паездцы ў Вільнюс (гэта была ўзнагарода атраду «Саларыс» за першае месца ва ўніверсітэце за ўдзел у сельгасработах), аб лекцыі, прысвечанай вялікім матэматыкам Расіі, незабываемай сустрэчы з дэдам Талашом...

Мы гутарылі ў адной з ву-

Мы не падвядзём

Першае працоўнае выпрабаванне будатрады мехмата праходзілі на Урале. К канцу працоўнага семестра на вуліцах саўгаса «Лбішчанскі» выраслі новыя камунальныя аб'екты, пабудаваныя студэнтамі. У першых СБА працавалі В. А. Басік, П. П. Стараселец, Л. П. Прыманчук—цяперашнія выкладчыкі факультэта.

З кожным годам расшыралася геаграфія месца дыслакацыі будатрады: ад Камчаткі да Буга, ад Варкуты да Газлі. На неабсяжных прасторах нашай краіны вырасталі жылыя будынкi, школы, клубы, пабудаваныя рукамі студэнтаў-матэматыкаў.

У 1965 годзе на факультэце былі створаны толькі два студэнцкія будаўнічыя атрады. У 1978 годзе на мехмаце іх было ўжо сем. У год 60-годдзя ВЛКСМ камуністычны будаўнічы атрад, у састаў якога увайшлі прадстаўнікі 9 ВНУ нашай рэспублікі і Пскоўскай вобласці, пабудавалі мемурыяльны комплекс на месцы гібелі Героя Савецкага Саюза Аляксандра Матросова.

У саставе інтэрнацыянальных атрадаў студэнты факультэта выяжджалі ў ГДР, а таксама працавалі на БАМе.

У гэтым годзе ў розныя куткі нашай краіны выедуць 9 СБА мехмата. 330 юнакоў і дзяўчат будуць працаваць на малдаўскіх палях і пскоўскіх новабудоўлях, у Смаленску і Мінскай вобласці. Хацелася б, каб кожны камсамолец, на касцюме якога эмблема СБА, быў сапраўдным байцом—рамантыкам і энтузіястам, стойкім, які не баіцца цяжкасцей.

Ствараць новае, прыносіць сваёй працай карысць Радзіме—ці ж гэта не мара кожнага студэнта-камсамольца? А дзе ж яшчэ знойдзеш такі прастор для цікавых ініцыятыў, выдумак, напоўненых невычэрпным студэнцкім гумарам?

У мінулым годзе споўнілася 15 гадоў СБА БДУ. Па маштабах вымярэння чалавечага жыцця—гэта ўзрост адваг, узлётаў і разам з тым—час самапазнання, пошукаў свайго месца ў жыцці.

Наш атрад «Крыніцы» толькі першы раз выедзе летам працаваць на кансервавы завод у Самахвалавічах (Мінская вобласць), але мы з гонарам будзем працягваць традыцыі нашых папярэднікаў.

Мы не падвядзём!

БАЙЦЫ СБА «КРЫНІЦЫ»

«ВЯЛІКАЯ АЙЧЫННАЯ...»

«Бітва за Маскву»

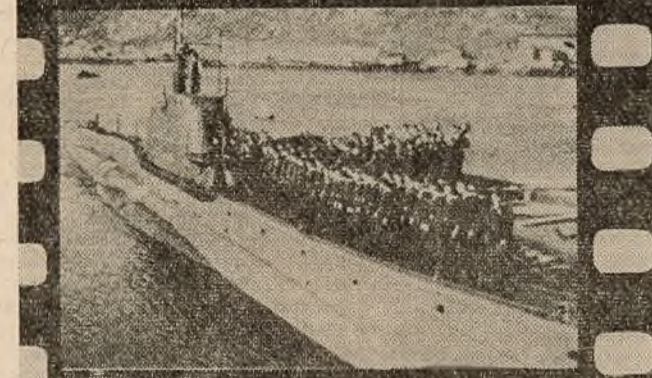
«Блокада Ленінграда»

«Бітва за Кавказ»

«Победа пад Сталінградом»

«Воіна в Арктыке»

«Вялічайшае танкавое сражэнне»

Усё далей і далей ад нас падзеі Вялікай Айчыннай. Зараз ужо вырасла пакаленне людзей, якое нарадзілася пасля вайны і ведае аб ёй толькі па кнігах і кінафільмах, па расказах яе ўдзельнікаў. Суровыя дні барацьбы з фашызмам ужо сталі для нас, моладзі, гісторыяй. Таму кожны новы твор аб тым грозным часе выклікае асобую цікавасць.

Дакументальная кінаэпапея «Вялікая Айчынная» расказвае ўсяму свету праўду аб тым, як нарадзілася мужнасць і народны подзвіг, аб тым, як у кровапралітных баях кавалася перамога сіл сацыялізму над чорнымі сіламі фашызму.

Асноўная мэта фільма — данесці да шматмільённага гледача ЗША вялікую праўду аб самай цяжкай у гісторыі чалавечтва вайне, аб ратных і працоўных подзвігах савецкіх людзей, паказаць рашаючы ўдзел СССР у разгроме гітлераўскай Германіі і выратаванні чалавечтва ад пагрозы фашысцкага заняволення. Бо для амерыканцаў Вялікая Айчынная — гэта «несьведомая вайна» (пад такой назвай ішоў фільм па амерыканскаму тэлебачанню). Можна з упэўненасцю сказаць, што гэта высакародная мэта дасягнута. Як вядома, на адбыўшымся ў Нью-Йорку кінафестывалі дакументальных фільмаў кінапраграма з 20 поўнаметражных гісторыка-публіцыстычных фільмаў была ўдасцоена Гран-пры. Кінаэпапея стала для амерыканцаў свайго роду адкрыццём, іменна дзякуючы ёй яны змаглі пазнаць праўду аб вайне.

Для савецкіх жа людзей памятна кожны дзень гэтай вайны. Яна была жыццём, стонай, біяграфія нашых бацькоў і маці. І таму, калі глядзіш фільмы эпапеі, на экране быццам ажывае тое, што ўжо не раз бачыў у кіно, чытаў у кнігах, чуў у расказах.

Вельмі хваляючымі для беларускіх гледачоў сталі серыі «22 чэрвеня, 1941» і «Партызаны». Вайна ў тыле ворага».

Кадры фільмаў ланкічныя і простыя, няўмольныя і суровыя. Суровыя сваёй праўдай, разуменнем глыбіні гора, якое абрушылася на савецкіх людзей. Націск быў каварным, а сілы ворага вялізныя. На экране кадры нямецкай кінахронікі: самаздаволеныя твары малойчыкаў, упэўненых у сваёй непераможнасці. Такімі прыйшлі захопнікі на нашу зямлю. Мы бачым паветраныя армады ў небе, бачым лікуючых гітлераўцаў, ап'янеўшых ад першых поспехаў. Але яны спатыкнуліся на першых жа кроках: ля сцен Брэста, пад Ленінградом.

Серыя аб партызанскай барацьбе вельмі дакладна паказвае, што такое агульнанародная вайна, у якой удзельнічалі і старыя і малыя. Ішлі ў партызанскія атрады цэлымі сем'ямі, ішлі жанчыны, падлеткі, ішлі з ружом і без яго, ішлі, каб спаўна адпомсціць фашысцкім акупантам. І ляцелі пад адхон варожыя эшалоны, узяталі ў паветра масты і склады, валіліся ад трапных куль фашыстаў...

Да глыбіні душы узрушваюць кадры аб мужнасці і стойкасці ленінградцаў, якія знахо-

дзіліся ў коле блакады («Блакада Ленінграда»). Думаецца, што нікога не пакінула раўнадушным і серыя «На Усход», дзе паказана тытанічная праца насельніцтва, у асноўным жанчын, падлеткаў і старых, па стварэнню моцнай ваеннай індустрыі на ўсходзе краіны.

Сіла ўздзеяння фільма вельмі вялікая. Можна шмат чуць аб подзвігах народа, глядзець фільмы, дзе таленавітыя акцёры выдатна паказваюць сваіх герояў, але нішто не параўнаецца з сапраўдным дакументам, які даносіць да нас жывы голас гісторыі. Мы ведаем, што ў фільме нічога не прыдуманна, тут кожны кадр — гістарычны дакумент. У кінацыкл увайшлі 30 тысяч метраў унікальнай фантавай кінахронікі, а таксама рад кінаметэрыялаў з архіваў замежных краін.

Калі глядзіш гарачы, хваляючы расказ аб тым, як ішла вайна народная, разумееш, што ён аб усіх войнах: і аб кожным чвэртым загінуўшым беларусе, і аб кожным з 20 мільянаў савецкіх людзей, якія аддалі сваё жыццё за перамогу, і аб тых, хто ў тыле чым мог набліжаў перамогу, аб усіх жывых і мёртвых героях. Фільм напамінае: вайна — гэта разрушэнне, кроў, смерць. Кадры фільма заклікаюць людзей усёй планеты да пільнасці і яднання, заклікаюць памятаць аб ахвярах, прынесеныя ў час вайны, заклікаюць змагацца за мір на зямлі.

Л. ПАКУЦІНА,
студэнтка журфака.

ПАКІНЬ СВОЙ СЛЕД

СТУДЭНЦКІ будаўнічы атрад... Для многіх юнакоў і дзяўчат — гэта цудоўная магчымасць правесці сябе ў працы, сцвердзіць сябе як асобу.

Далёка засталіся Магнітка, Турксіб, Камсамольск-на-Амуры, але добраахвотнікаў 70-х таксама, як і іх старэйшых таварышаў, аб'ядноўваюць энтузіязм, парыў, рамантыка подзвігу.

Мінулым летам студэнцкі будаўнічы атрад адзначалі сваё дваццацігоддзе, а пачыналася іх біяграфія з асваення Казахстана.

Ёсць слаўная традыцыя ў камсамола — па закліку партыі быць заўсёды там, дзе праходзяць галоўныя рубяжы камуністычнага будаўніцтва. Яна будзе прадоўжана і сёлета.

Студэнты — народ своеасаблівы. Можна таму, стомленыя пасля цяжкай дзённай работы, яны ўсё ж такі знаходзяць сілы выступаць з канцэртамі перад насельніцтвам, чытаць лекцыі, дапамагаць ветэранам.

Агітбрыгады, як і самі атрады, ствараюцца задоўга да пачатку працоўнага семестра. Ужо і сёння можна пачуць у інтэрнаце № 7 песні, смех, жарты, звон гітары. Нядаўна тут праходзіў агляд-конкурс агітбрыгад будаўнічых атрадаў механіка-матэматычнага факультэта.

У гэтым годзе на будаўнічых пляцоўках Мінска і Мінскай вобласці, Карэліі і Малдавіі будуць працаваць дзевяць атрадаў гэтага факультэта. Кожны з іх прадстаўляў на аглядзе сваю праграму.

У выступленнях байцы атрадаў стараліся адлюстравать гісторыю Ленінскага камсамола ад восемнацатага года і да нашых дзён. «Людзі нараджаюцца на свет для міру і шчасця, вайне няма месца на пла-

неце!» — такімі словамі пачала сваё выступленне агітбрыгада будаўнічага атрада «Крыніца».

Кранаюць сэрца поўныя болю словы з дзённіка Тані Савічавай. Яны і сёння гучаць абвінавачаннем усім, хто прагне загубіць усё жывое. «Мы гаворым рашучае «не» вайне. Зямлі патрэбен мір», — гэтая думка прайшла праз усё выступленне агітбрыгады «Крыніца».

Сатырычнымі штрыхамі намалявала партрэт сучаснага падпальшчыка войнаў, амерыканскага мільянера, аднаго з тых, хто толькі грашыма прабівае дарогу ў жыцці, агітбрыгада атрада «Расінка».

Аб нашай савецкай моладзі — выступленне байцоў «Спадчыны».

Запомнілася выступленне агітбрыгады СБА «Гадограф». Сама назва гаворыць аб мэце яго байцоў: «гадограф» — след на зямлі. Мабыць таму сваё выступленне дзяўчаты прысвяцілі іменна гэтаму пытанню: што пакінеш пасля сябе? Да кожнага, у каго ў грудзях б'ецца маладое сэрца, у каго рукі прагнуць працы, прагучаў заклік:

...Уверенно вперед иди

сквозь годы!

Оставь на этой лучшей

из планет

Свой яркий след, свои

живые всходы.

Цікавымі былі выступленні агітбрыгад атрадаў «Волаты», «Юнацтва», «Кастрычнік», «Факел». Адчуваецца, што студэнты да трэцяга працоўнага семестра падрыхтаваны.

Пры падвядзенні вынікаў агляду-конкурсу лепшымі былі прызнаны агітбрыгады СБА «Расінка», «Крыніца», «Спадчына».

І. ГУСЬКО,
А. АНТАНЮК,
студэнткі журфака.

ТВОЙ ЭТЫКЕТ

Вы і тэлефон

Здымайце трубку адразу ж, лепш — пасля першага сігналу. Адназваючы па службоваму тэлефону, называйце сваё прозвішча і назву (па магчымасці коротка) вашай арганізацыі, устаноў.

Вось прыклад правільнага адказу: «Іваноў слухае... Уладзіміра Сяргеевіча зараз няма. Ён на канферэнцыі. Ці магу я чым-небудзь быць вам карысным?»

Калі вы выклікаеце абанента самі, абдумайце спачатку што будзеце гаварыць, і толькі тады набірайце нумар. Старайцеся гаварыць коротка і выразна, эканомце час пры размовах.

Пры службовай размове майце пад рукой чысты ліст паперы ці бланкет для патрэбных запісаў.

Не перабывайце гаворачага з вамі, дайце суб'есдніку магчымасць поўнасна выказацца.

Ніколі не пытайце: «Хто звоніць?» Калі трэба даведацца гэта, спытайце: «Магу я перадаць яму, хто звоніць?» На такое пытанне, як перакананае самі, цяжка адказаць «не».

Дома лепш адказаць на тэлефонны званок: «Алё». Калі хто-небудзь з дамахніх не мае магчымасці падысці да тэлефона, смяжыце, што ён вам перазвоніць, як толькі зможа.

Калі вы набралі няправільны нумар, не пытайцеся: «Які ў вас нумар?», спытайцеся: «Выбачыце, ваш нумар гэты?»

Калі хтосьці памыліўся нумарам, адназвайце уважліва. Памытайце, колькі разоў вы памыляліся самі.

Званіць патрэбна ў пэўна вызначаны час. Вельмі важна прытрымлівацца пунктуальнасці пры дзелавых перагаворах. Бо рабочы час у вашага суб'есдніка можа быць распісан на хвілінах, і, пазваніўшы позней, вы парушыце яго расклад. Калі ўжо па якой-небудзь прычыне вы спазніліся, то папрасіце прабачэння і прапануйце адкласці размову на выгадны для сябе і суб'есдніка час.

Выкарыстоўваючы паралельны нумар, памятайце аб суседзях.

(З кнігі «Азбука этыкета»).

Рэдактар А. ДЗЕРАШ.

НАШ АДРАС

220080. Мінск-80, Універсітэцкі гарадок, геаграфічны корпус, п. 14. Тэлефон 22-07-19.